Brassó, 1893. IX. évfolyam, 13-ik szám. Kedd, január 31.

BRASSÓ.

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

A Brassói Magyar Kaszinának, az E. M. K. E. brassómegyei választmányának és a Brassói Magyar Polgári Körnek hivatalos közlönye.

Bérmentesen levelek el nem fogadtatnak.

Előfizetési árak:
Helyben hákhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:
Egész évre . . 7 frt — kr
Félévre . . . 3 „ 50 „
Negyedévre . . 1 „ 75 „
Külföldre egész évre 20 frnk.

Egyes szám ára 5 kr. a kapható a kiadóhivatalban a Gross Gusztáv tottókollektorjában

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban

Hirdetések díja:
4 hasábos garmond-sor vagy annak helye 6 kr. Nagyobb és többszöri hirdetésknél kedvezmény. Minden egyes hirdetmény után még külön 30 kr. bélyegdíj fizetendő

Nyilttéri közlemény sora 10 kr

Hirdetések és Nyilttér díjai előre fizetendők.

Megjelenik hetenkint háromszor: kedden, csütörtökön és szombaton.

Szerkesztőségi iroda: Brassó, Kapu-utcza 24. szám alatt, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

Felelős szerkesztő: Dr. ZAKARIÁS JÁNOS. Kéziratok vissza nem küldnek.

Laptulajdonos: A Közművelődés irodalmi és munyomdai részvtárs. Kolozsvár. Kiadó: Közművelődés nyomdá Brassó

Vizvezeték.

Nyilt levél a nagytekintetű városi tanácshoz.

Holnap fogják szavazatukkal eldönteni a városatyák, hogy milyen legyen és mennyibe kerüljön városunk vizvezetéke.

Vizvezeték! Legmerészebb álmunk megvalósulása! Vajjon van-e a képviselőtestület tagjai közt valaki, a kinek é szó értelmét, közegészségügyi fontosságát, pirai jelentőségét, gazdasági hatékonyságát magyarázni kellene! Ep oly kevéssé, mint nem fog akadni olyan sem, a kinek érdeklődését külön fel kelljen hívni, a mire e néhány szerény sor számít, mely városunk legfontosabb szükséglete megoldásának előnapján felvándogtatásét folyamodik a maga és számos mézettársai nevében a tekint. városi tanácshoz.

Előttünk fekszik ugyanis a városi tanács által nyomtatott formában közkézre bocsátott „Vorlagebericht und Anträge", melyet köteles figyelemmel és lelkiismeretességgel olvasva, arra jöttünk, hogy a városi tanács véleményének nyilvánításban — pedig e vélemény első sorban folyásolja be a képviselet tagjait — a leghatározottabb tévedésben van.

S miután nincsen, mert nem lehet olyan közöttünk, a ki igen jól ne tudná, hogy a városi tanácsban a város érdekeit a legkitesebb részletekig mindig a legnagyobb mértékben honfitozta szivén, — nem kutatjuk a tévedés okait, hanem kötelességünkhöz hiven, rámutatunk a mezteleu, kézzelfogható tévedésekre s azokra felvilágosítást kérünk.

A fent már nagyjában érintett fontosági okoknál fogva a vizvezetéki pályázat az egész vizvezeték gyűjtőneve alatt ismert összes munkákra, mint egy önálló egészre, egyszersmind helyes technikai beosztással három külön önálló részre osztatott fel, olyformán, hogy a pályázóknak szabadkéz engedtetett: az egészre, vagy annak két, avagy csak egy részére is pályázhatni.

Az 1892. évi december hó 22-én megtartott pályázati tárgyalásra tényleg a bérkezett ajánlatok ugy is fogalmaztattak, hogy azok, midőn az egészre vállalkoztak, egyszersmind csak az egyes önálló részek kivitelére is ajánlkoztak. Hogy minő helyes volt e pályázati módszer, azonnal ki fog tünni, mihelyt rá térünk a fent már hivatkozott nyomtatott füzetre, melyre szórosan véve, alábbi kritikai megjegyzéseink vonatkoznak.

E pályázatok ugyanis véleményadás végett a vizvezeték építésével megbizott, európai hirnévvel biró Smreker Oszkár mérnök urnak adattak ki, a ki a tanácshoz intézett „véleményében" a 15 pályázó közül négygyel foglalkozik érdemlegesen, mint olyanokkal, a kik a munkálatok keresztül vitelével megbizhatók. És ajánlja, hogy ugy technikai, mint financiális szempontból a vizvezeték két részre osztassék és pedig I., II. és III-ra oly formán, hogy az I., II. Pittel és Bauseverter, a III. pedig Walser Ferencz budapesti czégnek adassék oda. Smreker ezen véleményét a vizügyi bizottság érett megfontolás után habozás nélkül fogadta el, s miután a tanács is a magáévá tette e vélemény I., II. osztportjára vonatkozó részét, azzal itten foglalkozni nem kívánunk, csak a III. osztporttal, melyre nézve a tanács a város közönségének, de főleg *háztulajdonosainak* felette nagy mértékben való megkárosításával a Smreker ur és a vizügyi bizottság véleményes javaslatától eltért s a munka kivitelét nem a legkelatánsabb módon nyilvánuló előnyösebb Walsernak, hanem a kézzelfoghatóalag hátrányosabb Rumpel és Niclasnak ajánlja, véleményét a következő érthetetlen, de tényleg téves megokolással támogatván . . . . de eléggé szerencsétlenek nem mondható módon.

Ime:

a) Rumpel és Niclas a III-ik csoportra 183,375.12
b) Walser Ferencz 187,213.70

krral, vagyis *a)* 3838.58 krral olcsóbb, mint *b)*, de ugy a Smreker, mint a vizügyi bizottság számítása és előbbinek táblás kimutatása szerint csak *látszólagosan*, mert I. *a)* a Hydransokat nem a pályázati feltételekben előírt constructióval, hanem ettől eltérővel ajánlja, kikötvén magának, hogy azon esetre, ha a pályázati Hydrans követeltetnék, darabonként 31 frt árfelemelést igényel s miután 113 drb ily Hydrans kivántatik, 3503 frtot, a miből önként folyik, hogy *b)*-nek az ajánlata a fent kivetett összeggel olcsóbb, mert vagy az előírt Hydrans követeltetik s ekkor *a)*-nak a fenti összeget ráfizetni kell, vagy nem, mely esetben *b)*-nek az ajánlata ugyanez összeggel olcsóbb, nyilvánvaló lévén, hogy *b)* a gyengébb és egyszerű szerkezetet ép azon árban lévén képes, mint *a)* előállítani. Igy mondja ezt szórólszóra Smreker és a vizügyi bizottság, miért is a tanács e pontjára nézve interpellální bátorkodunk, mint a ki e 3503 frt különbözetet hallgatással mellőzi a közérdek rovására.

2. *a)* a pályázati 46. tétel szerint szállítandó 4000 folyó méter Mantelrohr helyett *olcsóbbcket* ajánl 6000 frtért míg *b)* itt is szorosan a pályázathoz tartva magát, a 20%-al drágább és jobb minőségű Mantelrohrt 4400 frttal ajánlja szállítani, vagyis *a)* egyszer absolute drágább 1600 frttal, másodszor mivel *b)* ha olcsóbb fogadtatik el, azt 20%-al olcsóbban szállítván, *a)* a fent kivetett összegen felül még a 4400 frtból levonandó 20%-kal is drágább, vagyis további 880 frttal.

E pontnál tehát ismételten jóakaratu felvilágositásért essdezünk, mivel Smreker ur és a vizügyi bizottság ez álláspontjával szemben a tanács elfogalt hamis álláspontját megvédeni sem szándékszik, — a mi minket arra a feltevésre vezet, hogy a tanács ismét a közérdek kárára erős megtévedésnek áldozatává lett; el nem tudván máskülönben képzelni, hogy az itt fenforgó különbözet észre nem vette, holott teljesen lakus észszel is legott kitünik a *Mantelrohr* és *olomcső* közötti lényeges különbség szülte különbözet.

Összefoglaljuk, miélőtt tovább menénk, a fent fölfejtetteket, a miből kitünik, hogy *a)* a Rumpel és Niclas ajánlathoz hozzászámitandó 5983 forint, vagy pedig ugyanez összeg levonandó a Walser Ferencziőtől, a minek eredménye, hogy most Rumpel és Niclas látszólagos 3838.58 frt javra elenyészik a Walser Ferencz javára, mely e helyesbítés után már eddig is 2144.42 frttal lesz tényleg olcsóbb, mint az előbb említett.

Ugy, de midőn egy ily nagyszabásu munkálatról van szó, 2144.42 frt nem oly tényező, a melyért, ha annak *megtakarítása* elmulasztatott, komoly szemrehányást lehesen tenni, ámbár hogy midőn *felerőtőt* pótadókkal szereczük az ez épitéshez szükséges pénzt be, megkövetelhetjük, hogy minden garas, mielőtt kiadónék, kétszer is megnéződjön.

De nem is ezen összeg teszi érthetővé Smreker azon kijelentését, hogy: „. . . die Firma Franz Walser weitaus am billigsten ist . . .", hanem még a következők, a melyekre különösen *a háztulajdonosok* figyelmét hívjuk fel, miután az alább kitünő különbözet fő-főképen az ők érdekeit érinti, tisztán az ő zsebükbe vág.

Az 59. tétel hákhoz vezető csövet

TÁRCZA.

Brassótól Párisig gyalog.

— Üti levelek. —

VIII.

(Brádtól—Battonyáig.)

Páris, 1891. decz. 16 án.

Kedves barátom!

Másnap reggelén épen még jókor ébredtem fel, hogy Szentiványi úrnak köszönetet mondhassak, mert már megint a telepre kellett kimennie. Csinos felesége szintén már régóta talpon volt; csomó ennivalót adott még az útra, a legjobb szerencsekivánataiktól kisérve, tovább mentem Kőrösbányára. Gondoltam, hogy itt is bányára fogok kelleni, bere után itelve, csakhogy csalódtam. Bánya nincs, hanem vagy 5 óra járásra messze a hegyekben. En nem akartam időmet veszteglni, s azért csak tovább haladtam, hogy mihamarább Erdélyi górbe felföldjéről s hegyeiből kibontakozva, a végtelen alföldön lehessek. Meguntam már a sok hegyet meg völgyet, hol szünte'enül csak mászni kell; a végtelen puszta sik, egyenes, s csak a láthatáron eltünő országuta után sovárgott lelkem, hol pilantásom szabadon szárnyalhatott végig a rónán s nem volt lehiláncselve hegytömegek által. Ilyen vágyak meggyorsitottak lépteimet, s szakadatlanul haladtam. A nap mindig magasabbra szállott; égető sugarakat lövelt rám; nyelvem számlóczragadt — iszonyu szomjusag kinozott — körülsehol egy csepp viz sem. Végre — valahára zöld erdőbe érkeztem.— Itt a sziklák árnyékos hűs tövében vizet keresten — de mind hiába. Csalódva, fáradtan, szomjason tovább kellett mennem. — Az országut messzire a láthatárig ellötten kigyózott, a nap már delelő pontjan áthaladt, s oly hőség volt, hogy azt gondoltam égető kemencében vagyok; — szemeim kápráznó kezdtek a nagy hőségtől és borzasztó szomjusagomtól. Csak bizonytalanul vettem észre a messziségben valami gémes kutat, s arra tartottam. Hál' Istenek, viz volt benne. Neki állottam a telo merített veder nekiitam a feltrissitő vizet, itam a mig csak birtam. Es mintha varázsütésre átváltoztam volna: semmi lankadtság többé; biztos szomekkel vizsgálhattam már a tájat, s örömmel olvastam a kis felirást egy elém kerülő táblán: „Arad megye".

Végre! sohajtottam fel szivem mélyéből, de soká várattott magára! Eleget futottam már kerosztái-kasúl egész Erdélyen; már közel 2 hete hogy utaztam nap nap után, s mégis csak cunyire haladtam! De azért nem bántam, hogy lassabban haladtam; legalább láttam a tapasztaltam annyit, mi mindig emlékezetemben fog élni. — Az út Nagy-Halmágyra s Butyinra vezetett. Szépen indultam tovább, mert még jó messzire akartam az nap eljutni. Estelednet már, midőn Butyinra értem, A marha csordát hajtottak épen haza, s ön csak vártam, hogy egyszer legyen vége. A mint a tehenek ugy mellettem elhaladtak, bámulhattam hatalmas termettüket, meg széles, elálló szarvukat. Több tenyészbika is volt a csordában, melyek közül különösen egy kéltette fel bámulatomat. Hatalmas állat volt; nyakizmai reppantul ki voltak fejődve, úgy hogy feje meg nagyka egyformának látszott; szarvai pedig oly iszonyu hosszúak voltak, hogy gondoltam, hogy az állat fejét egyedül is már tűdig lenyomják. Az állat egész járása pedig oly könnyu s biztos, hogy csak gyönyörűség volt nézni. Nem is kell annélfogva bámulni, hogy a magyar szarvasmarha szépsége világhirű.

Este volt már, tehát jó idoje lett volna, hogy éjjeli szállás után nézzek. De még sem! Hisz majd meg lesz valahol a pihenőm, s így csak tovább-tovább. Bujtan nagyon dombok hosszu sora kezdődik, melyek csak Világosnál érnek véget. A mint az egyik dombra feléérkeztem, vettem észre, hogy mögöttem messze a láthatáron, a honnan ma eljöttem, nagy égiháboru van, s hogy nekem is alapos kilátásom lehet arra, hogy megázom. Ekkor az ut mellett talan egy negyed óránnyira kis holységet vettem észre, s oda menekültem. Alig 10 lépésre volt a falu; de azért volt biraja, s ehhez toppantam be. Románok voltak s épen nemzeti ételükünl ültek: puliszka és hideg tej mellett.

A biró jólemelte fejét, melyen hatalmas báránybőr sapka ült, a valóságos kis épületnek látszott; megbámulta kézé vonódgot, s nekem is kijutott a vacsorából. Majd a szénaban lágy fekhelyre találtam, s igy bőven kipótolhattam a nap fáradozása következtében elvesztett erőmet.

Másnap korán fölkeltem, s egymásnál váltakozó dombokon-völgyeken keresztül, végre Világosra értem.

De szomoru érzés fogta el szivemet, mikor azon a téren áliottam, hol 49-ben Görgey Arthur letette a fegyvert! Kénytelenségből tette-e, vagy pedig árulás vezette? Én az utóbbiról meg vagyok győződve. Sok amber állott velem együtt a téren; ép vasárnap delutánja volt. Az egyik oláh megszólitottam, (mert Világost oláhok lakják nagyobbrészt) hogy tudnak e még valamit arról, hogy 49-ben itt mi történt?

A kit kérdeztem, véletlenségből tudta, hanem maga is bevallotta, hogy a többiek nem igen tudják, mert most rendesen márhavásár van azon a helyen. Semmi emlék, semmi jel nem mutatja, hogy itt egy ország sirba szállott.

De sokat mesélhetne a világosi várrom, mely magas hegy tetejéről messze beuéz a sik rónára! Egész Aradig el lehet látni, noha talán 30 kilométernyire is lehszik. Körülbelül 1 órányira Aradtól korcsmát láttam. Beiértem oda, s a szénában lágy pihenőre találtam. Jól kipihenve, másnap 9 órakor már Aradon vol-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

ugyanis Rumpel és Niclas ölömből ajánja, már ismét eltérőleg a pályázati feltételektől, mig Walser Ferenc a szabályszerű Mantelnohrhoz tartja magát, melyet Smreker ur szerint, annak táblás kimutatása szerint utóbbi előbbinél 8%-kal olcsóbban ajánl, melyhez hozzászámítva a fent már kiütöttetett különbséget, mely 20%, összesen 28%-ot tesz ki, a mi pénzértékben a következő számitás szerint fejezhető ki: Vegyük, hogy 400 ház fog (a mint a pályázat mondja) berendeztetni. Egy háznak az átlagos összege 125 frt, a 400 házé tehát 50,000 frt; miután pedig a Walser F. egységi ára a fentiek szerint a Smreker kimutatása szerint 28%-kal olcsóbb, — ez 14,000 forint különbözetet mutat az utóbb emlitett czég javára.

S itten álljunk meg egy pillanatra! Az imént emlitett munkálatok ára azon háztulajdonosokat terheli, a kik a vizevezték áldásos hatását a saját házaikban: otthon óhajtják élvezni. S hogy minő fontos ez, legjobban az bizonyítja, miszerint a városi tanács, annak daczára, hogy ez tisztán a háztulajdonosok ügye, czen csövek szállitását és bevezetését szintén nyilvános pályázat tárgyává tette, egyedül azon okból, hogy a háztulajdonosok házainak berendezését és illetve hogy annak olcsóságát biztositsa. Hát ez igen szép és nemes gondolkozásmódra mutat,ámde hogyan egyezik ezzel azon czégnek mellőzése, a mely czég e tekintetben a tanács eredeti intentiójának a legnagyobb mértékben felel meg? Hogyan fogadjuk el megnyugvással azt, hogy mi a háztulajdonosok javára fanfaró 14000 frttól eltöttessünk s hogy tehát ép *kétszer* annyit fizessünk a csőrakásért, mint kellene fizetnünk, ha a Smreker és vizügyi bizottság ajánlata fogadtatnék el. Erre valóban kivánesian várjuk a felvilágositást!!!

De siessünk a befejezéshez s elhagyva még sok más aggodalmunkat, melyeknek jogosságát a tanács értheteien tévedési kelletek fel bennünk, csak még azon a jóvére irányuló felfogásával foglalkozunk, a mely hozzávetőlegesen azon számcsoportot adja, melylyel azon háztulajdonosok, számát kivánja feltüntetni, a kik valószinüleg a vizevezetket berendezni fogják, Mert lehetetlen, hogy el ne rémüljünk azon a pessimismusn, a mely e kérdésnél a tanácsot elfogni látszott. Hogyan Brassóban 200-ra előlrányozható szám? Valóban ez hihetetlen! Hisz ez oly eklatáns bizonyiteka lenne az intelligencia hiányának, a mely Brassó egy legutolsó mezővárosa s mely Brassó alacsony nivoujára siüyesztené! Hogy mi, a kik már gyermekkorunk óta álmodzunk egy vizevezetkről, most, midőn meg van, hátat fordítsunk neki s annak kiszámithatlan előnyeit: gazdasági, egészségi szempontból egyaránt negligáljuk!? . . . Ma már nem történnek csodák, s ez az lenne. Sőt ellenkezőleg biztosra lehet venni, hogy a praeliminált 400 helyett — a várost 40%, a felső-kül-várost 5% s a más kettőt csak 20%-kal véve is — legalább 600 ház fog berendeztetni s ez esetben a háztulajdonosok javára a Smreker és vizügyi bizottság propositója szerint a fent irt 14000 forinton felül meg 7000 frt esik.

S lám, mire jut most már a tanács végzetessé válható tévedésével! Mert a Walser rovására s a Rumpel és N. javára és fenti helytelen számitásit játsza ki mint a legnagyobb ütöt, ugy tüntetvén fel a dolgot, hogy a Smreker „wotaus an billigsten"-je összesszugorodik, elenyészik az által, hogy 200 háztulajdonos fogna ugyis részesülni csak az ő: Smreker ajánlotta czég olcsóbbságának áldásaiban.

Annyira át vagyunk hatva annak tudatával, miszerint a tanács tévedéseit még a tizenkettedik órában is idejekorán belátni fogja, hogy a felhozott s minden magyarázatnál ékesebben beszélő számok egyszerü cseportositása után ez adatokkal foglalkozni tovább nem kivánunk.

A Smreker ajánlata tehát olcsóbb:

1.	3.838.58
2.	3 503.—
3.	1.600.—
4.	880.—
5.	14.000.—
6.	7.000.—
vagyis összesen .	23.144.42

krral a tanácsénál.

Ismételjük, ehhez már mi hozzátenni valónk sem lehet. Legfennebb óvást emelhetünk az ellen, hogy a köztudomás szerint minden tekintetben korrekt hazai czég kicsinyittessék, a mi különben bizonynyal nem volt a tanácsnak szándéka.

Hisz csak nem kell annak érdemeit méltatni s különösen midőn minden tekintetben fölötte áll versenytársának, a kinek érdemeit maga a külföldi capacitás: egy Smreker hangosan dicséri. Mert hova vezetne az, ha egy még fiatal, alig 4 év óta fennálló vállalattal szemben egy 35 éves czéget összehasonlitani lehetne? Hisz még élénk emlékezetünkben van az a halló, a melyet hazánk minden része visszhangoztott, midőn Walser Ferenc elnyerte számos külföldi versenytársai ellé *a nemzetközi díjat*, a melyet Budapest fővárosa a legjobb közkút jutalmazására tüzött volt ki.

Miért nélkülözzük hát mi a czég kiprobáit képességeit? miért ne legyenek a mi szemünk és fenntartásunk szerint a legnemesebb bizonyult kutakkal ellátva? s miért ne meritsünk mi e kutakból, abból a kristálytiszta vizből, a mely a mi hazánk hegyeiből fakad? s miért ne meritsük egyuttal azt a tudatot is, hogy ime: mi is vagyunk s hogy legemlentesebb szükségletünk kielégitesére nem a külföld kegyétől várjuk, sem azért pénzünk pénzen onnan nem vásároljuk! . . . ?

Ennyit akartunk elmondani. A városatyák lelke rajta, hogy ezen interpellátiónkat e nyilt levél alakjában a városi tanácshoz intézve, a maguköva teszik-e vagy sem? S a tanács lássa, hogy fent ismertetett és kifogásolt ajánlatát, nyugodt lelkiismeretel majd a holnapi közgyülésen is ajánlhatja a nélkül, hogy fent ismertetett aggályainkat eloszlatni tudná.

Megtettük kötelességünket. A nagy közönség figyelmét oda irányitottuk, a hol szerény nézetünk szerint érdekét veszélyeztetve látjuk. A városi tanácsnak pedig alkalmat szolgáltattunk ujra megmutathatni, hogy mennyire hordja szivén városunk érdekeit az által, hogy kötelességszerüleg eloszlasson minden aggályt, kétséget, mely megronthatná örömünket, melylyel szivünk tele van: vizvezetékünk megvalósitásának küszöbén.

A tekintetes városi tanácsnak
köteles tisztelettel
Egy városatya és háztulajdonos

Politikai hirek.

A szabadelvű párt legutóbbi értekezletén Wekerle Sándor miniszterelnök hosszabb nyilatkozatot tett. Bejelentve, hogy pártkérdésnek csak azt tekinti, a mit a párt elöleges megállapodás alapján annak kimond; sürgős esetekben pedig szt, a mi a kormány és párt előlegesen felállitott programmjának megfelel.

Ez alapon, s fentartva a korábbi programmot egész teljességében, kéri a párt tovabbi támogatását. Ez értekezlet folyamán: Latinovits Bertó, Pecsy Tamás és gr. Szapáry László, minthogy a kormány egyházpolitikai programmjával egyet nem értenek — bejelenik a pártból való kilépésüket, gr. Csáky Kálmán br. Pongrácz Károly és Fodor József szintén nem értenek egyet a kormány egyházpolitikai programmjával, de pártban a pártban maradnak.

—

A millenium előkészitése. Az „Otthon", a budapesti hirlapirók köre ülést tartott a millenium ügyében, s a következő határozatokat hozta.

1. Kivánatos, hogy a napilapok az ügy erélyesen alkalmas rovatot nyissanak. 2. Kivánatos, hogy a millenium megünneplésébe a vidék is bevonassék, nevezetesen, hogy az ország történelmi pontjain s egyes varosokban a nemzeti egységet szolgáló szobrok allitassanak fel. 3. Kell, hogy a kor munkabizottsága, mely ügy a millenáris teendőket portáivan, ezennel allatkak az „Otthon millenaris bizottsága" s a vidéki hirapirok nevén is dolgozzon ki részletes terveket. Az ügy tovabbi vitelét az „Otthon millenáris bizottsága" vallaja magára s e czélbol magát esetleg a képzőmüvészeti társulat, a muburatok köre, a kereskedelmi miniszterium kiküldöttel, valamint az ügy iránt érdeklődő szakemberekkel fogja kiegésziteni.

—

Mint Bukarestből jelentik a „Pester Correspondenz"-nek, ott már a legutóbbi napokban miniszertanácsi ülés Karoly Irály elnöklete alatt, mely tanácsban alkalmasint végérvényes határozatok fognak hozatni a Németországi kötendő kereskedelmi szerződés tárgyában, az Ausztria-Magyarországgal kötendő kereskedelmi szerződési tárgyalások ujra folytetének eselyei is megvitattatnak.

Román dolgok.

A „Gazeta" idő 9. számában Hieronymi belügyminister beszédéről vezérczikket, melyben oda nyilatkozik, hogy a tervbe vett uj községi törvény elvégre sem lesz egyéb, mint a községek önálló fejlődésének fokozatos elfojtása; az az ellendrés pedig nem egyéb, mint a kormánynak a községi ügyekre való orokös befolyása. A pezsonyi eseire vonatkozólag panaszolja, hogy mily sok szerum alapszabály nem nyert a belügyminisztrium részéről megerősitést. Minden bajnak forrása a magyar állameszme, mely előtt mindennek meg kellene hódolni. Azonban ez ellen Hieronymi miniszterné sincs gyógyszere, t. i. a magyar allameszme ellen. No, ez csak dicsérésre szolgál a miniszternek, hogy nem is keres az ellen gyógyszert.

†

tam. Első dolgom az volt, hogy az aradi vértanuk emlékszobát megnézzem. Ezeumbe jutott az is, hogy a vértanukat a városon kivül a Maros mellett végezték volt ki, s igy kiséltáltam oda is. Semmi jel, hogy ez a hely egyszer véres jelenet szinpadja volt; s ha az ember véletlenségből nem tudja, hát ugyszálamul elhalad mellette. Bámultam azután, hogy magában a városban sok ezrekért emléket állitanak, ott pedig, hol tényleg elvérzettek a hősök hazájukért, ott még egyszerü fakereszt sem áll! Eszembe jutott, hogy egyszer a Székelyföldön járván kelvén, Mátéfalvara is kerültem.

Ismeretes, hogy a székelyek Bástaszerűs szarnok eljárásara folkeltek, a véres harczban mind egy ízig Erdély függetlenségéért elestek.

Egyszerü fakereszt van emlékükre felállitva Bészegh András urmező, kinek egyik ős szintén itt talalta halálát. Megrendülő, hogy az egyszerü fakereszt hibás feliirásával mily mélyen hat a gondolkozó ember szivére. Élénken felidézi a mult véres harczait, a pártviszályok dulö csatáit, a feltelen szoldateska szarnokoskodását.

Mi ott a Székelyföldön Mátéfalván lehetett, miért ne lehessen szintén a gyönyörü alföldon?

Midőn Aradnak hátat fordittottam, meg bár' határozatlan voltam, hogy már merre menjek; Egyenesen Szegednek indultak e, hogy ott a Tiszán keljek át, vagy pedig kis kerülővel Battonyára s Hód-Mező Vásárhelyre? Eszembe jutott, hogy Battonyán jó barátom van a technikáról, s igy hát oda mentem. Parasztokról megtudtam, hogy Battonya körnélbelül 4 órányira fekszik, s hogy előbb Tornyára jutok. Egyre csak haladtam a sik országuton, mely egyenesen, mintha vonalzóval hurtak volna meg, csak a láthatáron tünt el. Jobbra-balra magas akácfák vannak beültetve, melyek akkor éjen virágzásukban lévén, a levegőt messzire betöltötték illatárjokkal. Gyönyörüség volt a magas akácfák hős árnyában tovább haladni, melyek sürü árnyékukkal a forró juliusi nap sugarait egészen visszatartották.

Hosszu vándorlás után végre Tornyára s Battonyára is kerültem. A mint Battonyára érkeztem, legelőször is meglepett a város ritka szépsége. Utczái roppant szélesek; 3 sorban magas eperfák s akácfák nagyban elfödik zöld lombjukkal a csinos, fehér házakat, melyek csak félig kibujva a zöld erzyöbül, nagyon kies szép látványt képeznek. Vasárnap estéje volt; sok ember volt az utczán, s igy megkérdezhettem, hogy barátom merre laktak. Megtudtam, hogy nekik egész külön pusztájuk van talán $1\frac{1}{2}$ órányira a várostól. A mint ezt hallottam, s láttam, hogy már ugyis késő este van, s az idő is esőre jár, elfogadtam az egyik paraszt szives meghivását, s éjjelre vendége voltam.

Tisztelem Kegyedet, a maradok hű barátja
Lajos.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár ® Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Ca in Rusia, mint Oroszországban. Azt hittük, hogy a hidegről akarja ezt a „Gazeta" irni, hogy nálunk is van most olyan hideg, mint Russiában. Ezenigaban sincs. A mezőkisparat büszkel birót az alispan letette, mert o't hagyta bizonyosan hir nélkül állását és elment Batiuval a mult nyáron Bécsbe. Hát annak a Thebanu Petrunak jobb lett volna otthon maradni és a község ügyeit vezetni s igy ma is birou lenne. Russiában nem igy bántak volna, hanem Szibériába sétáltattak volna. Ez a különbség Russia és Ungaria között.

*

A magyar czigányokat Zágrábból kitiltotta a polgármester. Annál jobb dolga van a brassó Galaska zenekarinak Berlinben. Erről valószinű, hogy mi sem tud a zágrábi biró urám, különben eszégyelné magát.

*

A „Tribuna"-nak Brassóból e hó 21-én ezt a sürgönyt küldötték: „Popp G. tanár az érsek rendelete alapján állásáról indokolas nélkül elmozditatott." Erre a Telegr. Roman vezérczikkben felel és visszautasitja ezt a hazugságot s igéri, hogy az ügy állását teljjtartalmulag fogja közöni. Hisszük, hogy a brassói tulzó románoknak, kik szerencsére kevesen vannak, nem itélik Popp elmozditása. Nem sokára ismeni fogjuk mi is az ügy állását s látni fogjuk, hogy kik az árulók: tradetori de ném. Addig is tajékozva vagyunk az iránt, hogy ok nélkül a Popp elmozditása nem történt.

*

Panaszkodik valaki Dévaról a Telegr. Romanban, hogy Róthy tanfelügyelő s gr. kel. tanjók okmányait magyar forditásban követeli be, midőn az orsz. tanitó intézetbe akarja felvétetni. „Oda jutottunk tehát, hogy még a keresztlevelet is magyar nyelven kell besdni." Oda bizony, még Romániában is oda jutott mindenki, a ki ott él és lakik. A magyar, német, latin, görög, bolgár keresztleveleket mind romanra kell forditani és ugy beadni. Lám, hova jutottunk Romániban! Vigasztaljuk a T. R. tudositója azzal, hogy igy van Romániban is, hogy nem Róthy oka annak, mert ő is miniszteri rendelet alapján járt ugy el. Epen, mint Romániban.

*

A polgári házasság ellen bölcselkedik Erdély északi részéből valaki a T. Romanban, Szidja a szabadkőmives francziákat, az atheistákat s nem jut eszébe, hogy Romániában már ide s tova 30 éve, hogy a polg. házasság be van hozva, hogy e 30 év alatt tobbet haladott Románia minden jóban, mint annak előtte szazadok alatt, A kijuditási pont hibás urám, mert a polg. házasságkötés is Isten nevével történik, Isten áldását kérik ott is, épen ugy, mint a pap szokta. Szépen végzi okoskodását a bölcselkedő, melyet ide irunk: Az Isten nélkili mivelteség a bolondok országa. Tehát nincs szükségünk a polgári házasságra! Lám igazunk van, hogy e bölcselkedőnek meg sejtelme sincs arról, hogy mi az a polgári házasság és szabadkőmivesség.

Teaestély,

A „Magyar polgári kor" vasárnap esté tartotta saját helyiségében idei első teaestélyét.

Már tavalyról tudjuk, hogy ezek a teaestélyek azok, melyeken a legfeszetenebbül, igazán magyarosan szokott mulatni együtt a magyar polgárság, derék iparosink, s a honoratiorok és kereskedők közül azok, a kik ideg szerencsének arra, hogy el nem szalasztják a kedvező alkalmat.

Igy volt vasárnap is! De még fokozottabb mérvben, mint eddig bármikor. Minden együtt volt ott, a mit a magyar ember szive — leike kiván.

Mosolygó, kedves bázi asszonyok, s a pénztárnál szép szemü barna lány fogadja a belépőt; s az el-el benyomás anyirára fellelkesit, hogy a 30 kr.-os teajegyre rögtön felülfizetunk. Belülről, már hallja a vidám koczczintás, a fesztelen társalgás zaját. A társaság együtt van, s a szives házasszonyok jóvoltából már pompásan vacsorált, s fogyasztja a házilag beszerzett hamisitatlan jó bort.

De csend:

Villa ne zörrenj!
Pohár ne csörrenj,
Beszédes ajkon
Meguljon a szó!

Kezdődik a műsor.

Verzár Matild kisasszony Lép Jaschik Gyula karnagy urral a pianóhoz, kezik vége fut a billentyűkön s megszólal a „Hunyady László" dallal nyitánya.

A futamok könnyedsége, a pianók bámulatos finomsága, ritka folyékonysága, s a harczias részekben mereg határozottsága. — Mely egy zongorán még jobban érvényesült mely egy szólóban, — s a mellett a jéktek teljes pracisivolna, — s a mellett a jéktek teljes pracisitása, gyönyörködtette a műértő zenészt, a magyarus étem, s az érzéstelen játék mozgásba hozta a hallgatók szivét; egy hur pendült meg szivükben, mely magyar nemzetünk diesőségét zengette s harczias ösenk lelkeseségét ébresztette fel bennünk; s az igazi örömes gyönyörét nem is maradt adósa a közönség a játszónak, bőven jutalmazva őket szünni nem akaró lelkes éljenzéssel s tomboló tapsuikkal.

Most Darvas Anna szavalta Arany János „Rózsbel siralma" czimü szép költeményét. Hullámos, csengő hangja mély érzéssel adta vissza a költemény szép részleteit, s itt-ott igazi drámai erővel hatott. A szép szavalatot lelkes tapssal köszönte meg a közönség.

Majd Józsa Mihály, — ki az estély rendezése körül is sokat fáradott, olvasta fel igazán szellemes, s a közönséget állandóan hangos derültségben tartó humoreszkjét. Szünni nem akaró taps jutalmazta a szerzőt, s egyuttal pompás felolvasót; s mi örömmel jelezhetjük, hogy abban a helyzetben vagyunk, hogy a kis humoreszket lapunk legközelebbi számában közölhetjük.

Verzár Matild kisasszony játszotta aztán Liszt Ferencz II rik Rhapsodiáját. Fényesen győzte le a két kézre átírás nehézségét, ujbol legnagyobb múlvezetet szerezve hálás közönségének.

Végül Bagotai Vilma kisasszony szavalta György Vilmos „A második asszony" czimü hatásos költeményét, szivhez szólóan, lágyan csengő érzéstelen hangjával méltóan juttalva érvényre a költő által tolmácsolni kívánt czélelmeket. S a hálás közönség nem fukarkodott azzal az egyggel, a mivel jutalmazhatott a tapszsal.

Még Jaschik Gyula ur játszott, a tőle megszokott művészi játszásaggal, szép magyar rapdalokat.

Eddig volt a hivatalos műsor, s most jött a mulatság művészi része után, annak kedélyes része.

Ezt megnyitotta Moór Gyula főesperes, a körnek ujonnan választott elnöke, emelkedett szellemű beszédben ellelve a lelkes hőszlaszonyokat, a kiknek a mai est sikere köszönhető, köszönve szép mondva a kör nevében Folyovits Miklósné, Hartl Frigyesné, Klein Károlyné, Papp Ferenczné és Sárossy Lajosné kisasszonynak, mint fáradhatlan háziasszonyoknak.

Dr. Vajna Gábor a kör uj elnökét Dr. Otrobán Nándort és alelnökét Moór Gyulát ellelve, a kör felvirágzásra ürítette pohárát.

Folyt tovább a poharköszöntés; ellelték a szerepelőket, s a körcsinkőlő kisasszonyokat; közbe — közbe Jaschik Gyula karnagy ur szives zenekíséretе mellett felcsendültek a hazafias és vidám magyar dalok; a hangulat mind — mind jobban emelkedett, s egyszer csak azon vettük észre magunkat, hogy a fáklaszig kipáholta a székeket, asztalokat s táncra perdült. Kezdte a roppós csárdason s akár csak egy nagy táncmulatságon, végig táncolt egy rögtönzött táncrendet négyessel mindennel együtt. Jaschik Gyula karnagy ur szives készséggel játszotta (ezer köszönet érte) a szebbnél szebb táncnótákat, ugy hogy a vig kedv elragadt a fiatalságtól az öregekre is, s ugy 2 óra felé már sprajn nagyja táncra perdült.

S ha még megsugjuk, hogy ugy 3 óra után oszlott szét a közönség egy szép nap emlékével, méltán kívánhatjuk: a mielőbbi viszontláttast a Magyar polgári kör teaestelyén.

Tagtárs.

HELYI HIREK.

— **Lapunkról.** A mai nappal fejezttük be az első hónapot. A kezdet nehézségeivel kellett megküzdenünk. Egy már félig-meddig eltemetett lapot kellett életre keltenünk, életképességét bebizonyitanunk, elvesztett pártlogóit, támogatóit visszaszerznünk. Feladatunk ez utóbbi része már részben sikerült, hogy előbbi része sikerült-e, annak megítélését olvasóinkra bizuk Mi haladunk a megkezdett úton tovább becsülettel, higgadtan, munkával czendben kitűzött czélunk felé programmunk alapján. Kérjük ujbol előfizetőink, olvasóink további szives támogatását. Kérjük továbbá, hogy a mennyiben a lap kihordásában, elküldésében bárminemű rendetlenség fordul elő, azt velünk azonnal közölni szíveskedjenek, hogy azonnal intézkedhessünk. — Brassó, 1893. jan. 31-én. Tiszteletettel *a Szerkesztőség és kiadóhivatal.*

---

* Lapunk legközelebbi száma, tekintettel arra, hogy csütörtökön ünnep van, szombaton fog megjelenni. Olvasóinkat azonban kárpótljuk azzal, hogy a szombati számhoz egy iv melléklettel adunk.

— **A m. gya. protestáns** nőegylet holnapi filléresteljének programmja lapunk mult számból ajánlatos tévedés folytán kimaradt; alább közljük a sok igazi élvezetet igérő, változatos műsort, abban a biztos hitben, hogy ennek a mintamai s a magyar protestáns nőegyletnek külön dicséret és reklám nélkül is megnyan a maga vonzó hatása. A február elején, szerdán este a városi tűzoltó (Feuerlöscher) helyiségben a filléresteljének műsora következő: 1. Nyitány, előadja a zenekar. 2 Előkészet a „Al dal". 3. Szavalat: Dömönyné Abtul. 4. Előkészet b) „A kőtöltest". c) „A virágtündér". 5. Ohello. Szipluszjelet. Az előkészet közöhajtásra ismételtetnek. Előadás után tánczs. Kezdete 8 órakor.

— **A városi** képviselő-testület február hó 1-én igen érdekes és fontos közgyűlést tart. Ugyelen tárgy: a polgármesterek munkálatainak bérezett ajánlatok tárgyalása. Ez ügyre vonatkozik mai vezérczikkünk, s ezuttal is felhivjuk arra közönségünk, városi képviselőink figyelmét, s helyüttk azok azt emlitve meg, hogy a hirlapiudóitokat szabadjon a közgyűlési terem egyik sarkában kedvezőtlen helyen van elhelyezve. Ezen talán lehetne változtatni.

— **A torna-és vvé-egylet** tánczestélyt rendező bizottsága megkapta azon kérelmet, hogy a városi tűzoltó Redoute termét és mellékhelyiségeit az estély alkalmával pompásan fel díszítse s e czélben is kielégítse a közönség várakozását. A „Magyar Szemle" próbál szerényen folynak. Legutóbb már 40 pár jelent meg a gyakorlaton, a mi már nem csak a „Magyar társalgó" bemutatásának sikerét, hanem magának az estélynek sikerét is előre biztosija.

— **A brassói** magyar kaszinó választmánya vasárnap d. u. 3 órakor tartotta első ülését. A volt tisztviselők átadták az ujonnan megválasztott tisztviselőknek a kaszinóinak s tárkodásukra bizott vagyonát. Megállapittatott a február 5-iki rendkivüli közgyűlés napirendje. És pedig: 1) A vélasztmány indítványa a tagsági díjakat 6 frt-ról 4 frt-ra leszállitó folemélése iránt. 2.) A kölcsögvetés megállapitása. 3. Indiványok. A rendkivüli közgyűlés mozgalmasnak igérkezik.

A brassói állami tárvoszélcvel már korá megbarátkozni a kisdarabok s ezek azoknak elinyei felismerni, a szi használatba venni. Egyik czélszerűnek panaszolta, hogy miért nincs az czlék forgalmu Hoszu-utczában nyilvános illomás a közönség rendelkezésére. Ajánljuk e panaszt, helyesebben kivánságot a poste-ta tár. tinok ur figyelmébe.

— **Kitüntetések.** Haci ezredunket, a II-ik számu Sándor ezár gyalogezredet kitüntetés érte, a mennyiben az orosz czár kisbosnyag Tomps Gábor századosnak a III osztalyu Annа rendet, Czitas Boyer főhadnagynot Krausz karmesternek a III osztalyu Stanisló rendet 4 altiszt és 5 legénynek pedig alaobb rendjeleket adományozott.

— **Jelmezes gyermekbál.** Sombaton, február hó 4-én a „Central Nro. 1." szálloda termében a városi zenekar közreműködése mellett zártkörű jelmezes gyermekbál tartatik, melyre belépti jegyek ezer köszönet érte) a szebbnél szebb táncnótákat, ugy hogy a vig kedv elragadt a fiatalságtól az öregekre is, s ugy 2 óra felé már sprajn nagyja táncra perdült.

S ha még megsugjuk, hogy ugy 3 óra után oszlott szét a közönség egy szép nap emlékével, méltán kivánhatjuk: a mielőbbi viszontláttast a Magyar polgári kör teaestelyén.

Tagtárs.

HELYI HIREK.

— **Lapunkról.** A mai nappal fejezttük be az első hónapot. A kezdet nehézségeivel kellett megküzdenünk. Egy már félig-meddig eltemetett lapot kellett életre keltenünk, életképességét bebizonyitanunk, elvesztett pártlogóit, támogatóit visszaszerznünk. Feladatunk ez utóbbi része már részben sikerült, hogy előbbi része sikerült-e, annak megítélését olvasóinkra bizuk Mi haladunk a megkezdett úton tovább becsülettel, higgadtan, munkával czendben kitűzött czélunk felé programmunk alapján. Kérjuk ujbol előfizetőink, olvasóink további szives támogatását. Kérjük továbbá, hogy a mennyiben a lap kihordásában, elküldésében bárminemű rendetlenség fordul elő, azt velünk azonnal közölni szíveskedjenek, hogy azonnal intézkedhessünk. — Brassó, 1893. jan. 31-én. Tiszteletettel *a Szerkesztőség és kiadóhivatal.*

---

* Lapunk legközelebbi száma, tekintettel arra, hogy csütörtökön ünnep van, szombaton fog megjelenni. Olvasóinkat azonban kárpótljuk azzal, hogy a szombati számhoz egy iv melléklettel adunk.

— **A m. gya. protestáns** nőegylet holnapi filléresteljének programmja lapunk mult számból ajánlatos tévedés folytán kimaradt; alább közljük a sok igazi élvezetet igérő, változatos műsort, abban a biztos hitben, hogy ennek a mintamai s a magyar protestáns nőegyletnek külön dicséret és reklám nélkül is megnyan a maga vonzó hatása. A február elején, szerdán este a városi tűzoltó (Redoute) helyiségben a filléresteljének műsora következő: 1. Nyitány, előadja a zenekar. 2 Előkészet a „Al dal". 3. Szavalat: Dömönyné Abtul. 4. Előkészet b) „A kőtöltest". c) „A virágtündér". 5. Ohello. Szipluszjelet. Az előkészet közöhajtásra ismételtetnek. Előadás után tánczs. Kezdete 8 órakor.

— **A városi** képviselő-testület február hó 1-én igen érdekes és fontos közgyűlést tart. Ugyelen tárgy: a polgármesterek munkálatainak bérezett ajánlatok tárgyalása. Ez ügyre vonatkozik mai vezérczikkünk, s ezuttal is felhivjuk arra közönségünk, városi képviselőink figyelmét, s helyüttk azok azt emlitve meg, hogy a hirlapiudóitokat szabadjon a közgyűlési terem egyik sarkában kedvezőtlen helyen van elhelyezve. Ezen talán lehetne változtatni.

— **A torna-és vvé-egylet** tánczestélyt rendező bizottsága megkapta azon kérelmet, hogy a városi tűzoltó Redoute termét és mellékhelyiségeit az estély alkalmával pompásan fel díszítse s e czélben is kielégítse a közönség várakozását. A „Magyar Szemle" próbál szerényen folynak. Legutóbb már 40 pár jelent meg a gyakorlaton, a mi már nem csak a „Magyar társalgó" bemutatásának sikerét, hanem magának az estélynek sikerét is előre biztosija.

— **A brassói** magyar kaszinó választmánya vasárnap d. u. 3 órakor tartotta első ülését. A volt tisztviselők átadták az ujonnan megválasztott tisztviselőknek a kaszinóinak s tárkodásukra bizott vagyonát. Megállapittatott a február 5-iki rendkivüli közgyűlés napirendje. És pedig: 1) A vélasztmány indítványa a tagsági díjakat 6 frt-ról 4 frt-ra leszállitó folemélése iránt. 2.) A kölcsögvetés megállapitása. 3. Indiványok. A rendkivüli közgyűlés mozgalmasnak igérkezik.

A brassói állami tárvoszélcvel már korá megbarátkozni a kisdarabok s ezek azoknak elinyei felismerni, s azt használatba venni. Egyik czélszerűnek panaszolta, hogy miért nincs az czlék forgalmu Hoszu-utczában nyilvános illomás a közönség rendelkezésére. Ajánljuk e panaszt, helyesebben kivánságot a poste-ta tár. tinok ur figyelmébe.

— **Kitüntetések.** Haci ezredunket, a II-ik számu Sándor czár gyalogezredet kitüntetés érte, a mennyiben az orosz czár kisbosnyag Tomps Gábor századosnak a III osztalyu Anna rendet, Czitas Boyer főhadnagynot Krausz karmesternek a III osztalyu Stanisló rendet 4 altiszt és 5 legénynek pedig alaobb rendjeleket adományozott.

— **Jelmezes gyermekbál.** Sombaton, február hó 4-én a „Central Nro. 1." szálloda termében a városi zenekar közreműködése mellett zártkörű jelmezes gyermekbál tartatik, melyre belépti jegyek ezer köszönet érte) a szebbnél szebb táncnótákat, ugy hogy a vig kedv elragadt a fiatalságtól az öregekre is, s ugy 2 óra felé már sprajn nagyja táncra perdült.

S ha még megsugjuk, hogy ugy 3 óra után oszlott szét a közönség egy szép nap emlékével, méltán kivánhatjuk: a mielőbbi viszontláttast a Magyar polgári kör teaestelyén.

Tagtárs.

KÜLÖNFÉLÉK.

Meghivó. A nagy-ajtai olasz-egylet saját pénztára javára Nagy-Ajtán, a körben vendéglőjén nagy termében 1893. február hó 4-én a rtkörh estélyt rendez. Belépti díj: személyjegy 1 frt, családjegy 3 frt. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak a hirlapilag nyugtázatnak. Jószló: Egyszerűség.

— **Bukaresti magyarjaink.** Elkésve vettük a bukaresti magyar társulat meghivását és mőserat egy f. januar hó 22 én tartott szini előadásról; vettünk azon kivül egy tübb bukaresti magyar által aláirt nyilatkozatot is, melly a „bukaresti magyar élet és mükedvelői kör" valószinnyű, s annak a bukaresti magyarsághoz intézett felhivását bírája élesen, kimelletinelt. Mi innen a távolból, a viszonyokat nem ismerve, véleményt, kélelet se jobbra se balra nem mondhatunk, csak sajnálattal hivatkozunk a költő azon aranyszavaira; „Átok verte meg a magyart, hogy az soha együtt nem tart." Békesség, kimelet és elnézés egymás irányban, uraim, mert a herczegi hercza bizony-bizony nem szerez becsületet a magyar névnek ott Romániában.

— **Ötlyukasztott ezüstpénzek.** Ezemel kóttudomásra hozatik, hogy a m. kir. pénzügyminisztiumnak folyó évi januar 9-én 9056. szám alatt kelt magas rendelete értelmében minden ezüst értékpénzek a melyek átlyukasztás által vagy más valami módon megcsonkitva leltek és a legtöbb esetben ékszerül használtatnak, — valamennyi m. kir. fémbeváltó hivatainál kézpénz ellenében finom ezüst tartalmuk arányában folyó évi márczius hó végéig beváltatnak. Folyó évi február hóra a finom ezüstnek egy kilogramm értéke 66 frt. 40 krral allapittatott meg.

— **Rejtelyes** gyilkosság. A fórázsi rendőrségre most vagy rejtelyes gyilkosság fogladkoztatja ugyanis egy fóvárosi ügynöket valószinüleg a budapesti kozvágóhid tájékon meggyilkoltak s kirabolták, holttestet pedig Szigeti Szent Miklóssa burczoltak, hol a Duna jegébe meg is találtak.

— **Vonatösszeütközés.** A győri vasutvonalon Simmering és Bécs közt egy munkáscat szállító vonat összeütközött. Az oddigi jelentéseinek Budapesten tartózkodó napszámos bejelentetett: 1577, jelentetett: 1505; vendégös: és magánházakban szállott idegen utas bejelentetett: 1056; bejelentetett: 9281; a kórházból, sinálhatóul, orsz. szamrgyügyintézőtl bejelentetett: 1182, jelentetett: 1075; a m. kir. foghaztól, járásbirószigtól, megyei foghaztól bejelentetett: 683, jelentetett 444. A rendőrsi kapitányság részéről bejelentetett toloczok férfiak 17, nők 21; a lelkészi hivatalokról kimutatva lett: ujszülött 574, elhalt 772; történt tehát az egész évben di összesen 42954 bejelentés. Tudakozások adattak hivatalos és magán személyeknek 14,068 esetben.

— **Egy kritikus nap.** Fáb és a száz éves naptár dacszára januárius 31-diken folyó évben egész Magyarországon egy első rendű kritikus napot jelent. Ezen napon egy nagy esemény apodictikus bizonyosságul teljesult, t. i. az összes magyar állami földön levő mindennemű czigányok megszámlálása. Egy kritikus nap ugy a községi előjárosságok részére, melyeknek a megszámlálást keresztülvinni kell, mint a megszámlálandó czigányok részére is. Ez természetszerűleg a nem állandó helyen levő és ugy czigányokat helyről helyre utlaszitatnak és az által ugyszólva kicsinyboni czigány nemzetárdorlás keletkezik. Hogy a szögszinű indiai nép a jelenlegi általános uralkodó birdegben nem a legjobban fog szállani, az az természetes. De a megállapitott kelelepedettekre vonatkozólag is ugyan lesznek némely nehézségek. Hanyan fogjuk megtagadni, hogy a czigányok nemzetiségéhez tartoznak? Ugyan fog némely, a modern szabadelvüség elvének megfelelve, ezen föltevés ellen tiltakozni és magyar vagy olah, „szunszuk", „müvészek", „iparosnak" (foltozó czipésznek, korácsnak) stb.-nek magat vallani, már abból a közelesö okból is, hogy magát országos képviselő javaslata által keletkezett veszélytől megmentse, ki a czigányokat Indiába kivánta expedálni; „Csokolom a kezit, labat, nem vagyok czigány!"

Iskola Alapítvány - Erdélyi Múzeum Egyesület Könyvtár © fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Távirat.

(A következő táviratot vettük, melyet, teljtartalmulag közlünk.)

Fogaras jan. 31. 10 óra 5 percz.

Városunk szerveszése általános közmegelégedéssel megtörtént, ma a polgárság Benedek Gyula volt országgyűlési képviselőnek fényes fáklyásmenetet adott.

Kis Gergely.

Törvényszéki csarnok.

Doda Czika.

1893. évjanuár 27-én tartott nyilvános szóbeli végtárgyalason, midőn a Doda Czika nev elhangzott, egy meseberli vén anyóka on nek hallatára összetöpörödve az ajtón begurult.

A terem szolga a bíróság elé állitván, a mint a bíró asztalon az ércz fesznlotet meglátta, leirhatatlan gyorsasággal keresztet vetett magára.

Szegény Doda Czika annyira öreg, hogy a vizsgálat rendjén ő felé különböző kort adott tel.

A végtárgyalason csak 75 évesnek mondta magát, mo de ezt meg lehet neki bocsátani, hisz ő is nő az Istenadta. Különben bizvást 90 évesnek lehet mondani, annyira ki van aszva, hogy szemei üregeiben ugy villogtanak mint valami kisló lidérczfény.

Azért volt a vádlottak padján, mert nem volt elégg gondos.

Ugyanis az 1892 évi márczius 30-án Czika asszonyság kiment a Barcza-Ujfalusi erdőbe szén égetni. A megszáradt haraszt tüzet kapott, s Czika azt megakadályozni nem tudta. Nem használt semmit, pedig vallig mondta: „viz legyen utjában, kodót tartson torkában".

Hogy Czika néni ezen bűvös mondásokat honnan meritette, nem lehet tudni, elég az hozzá, hogy az erdőben a haraszt 5 hold területen leperzselődött, s az illetett csere cesemetékben 8 frt 50 kr kárt okozott a tüz.

Doda Czika ezon cselekménye a btk. 325. §-ba tűkszik, s azért S napi foglaznat és 5 frt pénzbüntetésel, behajtathatlanság esetén pedig még egy napi foglaznat kapott.

Az itélet jogerős lett, a Doda Czika „ül."

Mai napra volt kitüzve még egy szegény nyugdijas hivatalnok hivatali sikkasztás iránti bünügye is.

Az elsikkasztott összeg nem tüi meg a 4 frtot.

A tekintetes törvényszék ujabb bizonyitékok beszerzését hátván szükségesnek, a tárgyalást elnapolta.

Szerkesztői üzenetek.

J. I S.-Szent-György. Bekukkantassát szivesen vesszen. Más lapokban megjelenő közleményeit, a mennyiben beküldi, a olvasóközönségemet érdekli dolgokkal foglalkozik, szivesen közlöm. A „Szent-György" munkásgokról szóló czikket ahkéve jöttek, s mert igen sok más helyi érdekű kézirat volt, lesszorulnak. A másik czikk jött. Köszönem támogatóst, kérem azt jövőre is. Varjuk február 4-ikén.

B. Gy. főmérnök, Budapesten. Ön, ki az ügyben szakértő nem vagyok, s azt sem itélhetem meg, hogy az egyes tervek közül melyik kedvezőbb, egyelőre az ügyből lőszó nem szólhatok, annál kevésbbé támogathatom azokat, mint előttem teljesen ismeretlenek. Annyit azonban már előre megjegyzhetek, hogy illetem nem jó, s ámbár levél az, hogy önök Budapestről, nekem a magyar lap szerkesztőjének Teplitzben nyomatott német Zeugnisát kábelem.

Rurensis, S.-Szent-György. A vonal alatt várlak. Levelben mondanaka többet.

W. L. Párís. Igéretét köszönettel vettem s bízton várom olykor-olykor a forrongó Párisból levelei.

K. S. Pécska. Mint már írtam, alkalom adtán onhoz fordulok. Addig is várom igérete teljesítését.

Vasuti menetrend.

Vonatindulások. *Budapest felé*: Vegyes vonat 4 óra 20 perczkor reggel; gyorsvonat 2 óra 45 perczkor délután; személyvonat 7 óra 23 perczkor este. *Bukarest felé*: Gyorsvonat 5 óra 15 perczkor reggel; vegyesvonat 11 óra délelőtt; gyorsvonat 2 óra 19 pkor délután. *Zernest felé*: Vegyes vonat 8 óra 35 pkor reggel; vegyes vonat 4 óra 55 pkor délután. *Kézdi-Vásárhely felé*: vegyesvonat 5 óra 20 pkor reggel, 8 óra 50 pkor reggel és 3 óra 10 perczkor délután.

Vonatérkezések. *Budapest felől* Vegyesvonat 10 óra 5 perczkor este; gyorsvonat 2 óra 9 perczkor délután; személyvonat 2 órakor reggel. *Bukarest felől*: Gyorsvonat 8 óra 18 pkor délután; vegyes vonat 6 óra 58 pkor este; gyorsvonat 10 óra 17 pkor este. *Zernest felől*: Vegyes vonat 6 óra 29 pkor reggel; vegyes vonat 1 óra 44 perczkor délután; *Kézdi-Vásárhely felől*: vegyes vonat 8 óra 25 pkor reggel, 5 óra 32 perczkor délután és 9 óra 25 pkor este.

Felvilágosítást szívesen ad a városi menetjegyiroda, Kolostor-utcza 11., hol jegyek válthatók és podgyász feladható.

Budapesti értéktőzsde.

1893 január 31-iki árfolyam.

Magyar aranyjáradék 4% os . . .	114.30
„ papirjáradék % os	101,35
Magyar vasuti kölcsön	122.1/2
„ kel. vasut áll. köv. I. kib. . .	—.—
„ „ „ „ „ II. . .	—.—
„ „ „ „ „ III. .	120.—
földtelherm. kötvény	—.—
„ „ „ „ záradékkal	—.—
Temes bánáti földtelherm kötvény . .	—.—
Temes-bánáti földtelherm kötv. zárad.	—.—
Erdélyi földtelherm. kötvény . . .	—.—
Horvát-szlavon földtelherm. köt. . .	—.—
Magyar szőlődézsma válts. kötvény	—.—
Magyar nyereményosrjegy kölcsön .	144.1/2
Tisza szab. és szegedi sorsjegy . . .	141.1/2
Osztrák járadék papirban	98.1/2
„ „ ezüstben	98.1/4
„ „ aranyban	116.1/2
1860. osztrák. államsorsjegyek . . .	148.1/2
Osztr. magyar bank részvény . . .	9.95
Magyar hitelbank részvény	368.—
Osztr. hitelintézeti részvény	321.70
Ezüst	—.—
Cs. és kir. arany	5.68
20 frankos arany (Napoleond'or) .	9.58
Német birodalmi márka	58.25
London	120.90

Sz. 6/1893.

Arverési hirdetmény.

Sepsi-Szent-György város tanácsa a városi képviselő testülettnek folyó hó 21-én tartott közgyülésében 3. jegyzőkönyvi pont alatt hozott határozata alapján közlöttel teszi, hogy:

a városi nagyvendéglő

(Blaskó-féle szálloda) évi 1810 frt kikiáltási ár mellett az ujabban közgyülésileg megállapitott feltételek szerint, folyó 1893. évi május hó 1-jén 1890. évi április hó 30-ig terjedő **hat** éves a legtöbbet igérőnek hasznosbérbe adatik. Felhivatnak árverezni kivánók, hogy a folyó **1893. évi február hó 23-án** délelőtt **9 órakor a városi tanács** üléstermében tartandó árverésre zárt ajánlatiakat folyó évi február 22-én délutáni 5 óráig a kikiáltási ár 10%-ának megfelelő bánatpénzzel ellátva alulirt kezéhez mulhatlanul adják be. Később beadott ajánlat tekintetbe vétetni nem fog.

A feltételek a városi tanácsnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

S. Szent-Györgyön, 1893. január 25-én.

A városi tanács:

Kovács Bálint, polgármester.

137 (1—3)

Tiszta vér

az egészség!

Tiszta vér, gyöngy, kiütések és sápadtság, általános bágyadtság, gyöngeség eltünnek az egészséges vér mellett!

Sikeres eredményért kezeskedünk gyógymódunk használata mellett.

Kérdéseknél válaszbélyeg mellékelendő.

„Office Sanitas" Párisban, 30., Faubourg Montmartre.

50 (3—9)

Hirdetések

felvétetnek

a

kiadóhivatalban.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ES SO

Tavaszi gyógyitás — Nyári gyógyitás — Őszi gyógyitás — Téli gyógyitás

Csak akkor valódi, ha minden dobozon a gyárjegy, egy sas és MOLL A. sókszorosított czége látható.

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestbajok, gyomorgörcs, nyálka, gyomorégés, székrekedésnél, májbajok, vértolulás, arányér és a legkülönfélebb női betegségeknél. Egy eredeti doboz használ ati utasitással 1 frt

Raktárak az ország nevezetesebb gyógyszertáraiban.

MOLL A gy-gyszerész cs. kir. udvari szállitó, BÉCS Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvét mellett, 2 dobozná kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben.

Ülő foglalkozásomnál az ön Moll-féle Seidlitzporral igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szivélyes „Isten fizesse meg"-et mondok érte; ezek a gyomrot jóvá és a fót könnyüvé teszik.

Tisztelettel

STEINKO P. J., lelkész Honnetschlag-ban.

MOLL SEIDLITZ POR

Legjobb bedörzsölő szer köszvény csúz és minden meghülési betegségek ellen.

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg MOLL A. MOLL-féle czimzettal van zárva. A MOLL-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapitó bedörzsölési szer köszvény, csúz és a meghülés egyéb következményeinél legismeretesb népszer. — Egy ónozott eredeti üveg ára: 90 krajczár.

FŐ-SZETKÜLDÉS.

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállitó által, BÉCS, I., Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellet teljesittetnek.

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláirásával és védjegyével ellátott készitményeket kérni.

Szétküldés naponta utánvéttel. Két üvegnél kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urhoz, Bécs.

Kitünö Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagyszerüen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segitségére készletet óhajtok tartani magamnál. Mély tisztelettel

Hornof, lelkész Micholup-ban.

Raktárak Brassóban: Jekelius Nándor, Roth Viktor, Kellemen Ferencz, Kugler Ede gyógyszerész uraknál; Demeter Eremias unokafiacsce, J. L. és A. Hesshaimer és Hornung Gyula & Teutsch urak kereskedéseiben.

37 (45—60)

A Kolozsvárt székelő

„KÖZMÜVELŐDÉS" Irodalmi és Műnyomdai Részvénytársaság

brassói fióktelepének

KÖNYVNYOMDÁJA

több évi tartamra bérbe adatván, az

BRASSÓI „KÖZMÜVELŐDÉS" NYOMDA

czim alatt tovább is üzemben fog tartatni. Nagyobb befektetések és ujabbi felszerelések folytán a nyomda azon helyzetben van, hogy minden követelménynek megfelelhet, és ajánlja magát mindennemü kő- és könyvnyomdai munkák gyors és pontos előállitására, izléses kivitelben és jutányos árak mellett, kérve a nagyérdemü közönség hazafias támogatását.

A „BRASSÓ" kiadóhivatala.

Brassó, nyomatja és kiadja a Brassói Közmüvelődés nyomda.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.